

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: علیرضا شجیعی، ۱۳۹۶

بررسی حقوقی طرح اصلاح قانون عملیات بانکی بدون ربا

با عنایت به گذشت بیش از سه دهه از تاریخ تصویب قانون عملیات بانکی بدون ربا، ضرورت اصلاح قانون مذکور به دلایل متعددی چون وجود مشکلات عدیده در نظام بانکی کشور با منشأ قانونی، وجود شبهاتی در عملکرد ربوی بانک‌ها، صوری شدن بخش زیادی از عقود بانکی، عدم تناسب برخی عقود با ماهیت بانک‌ها و موسسات اعتباری، برکسی پوشیده نیست. با توجه به عدم ارائه لوایح لازم از سال 1362 تاکنون بالاخره مجلس شورای اسلامی با تشخیص این ضرورت " طرح اصلاح قانون عملیات بانکی بدون ربا" را باقید یک فوریت در جلسه علنی مورخ 1394/2/8 تصویب و جهت بررسی به کمیسیون اقتصادی و سایر کمیسیون‌های فرعی ارجاع داد. طرح مذکور درشش فصل تنظیم گردیده و نسبت به قانون عملیات بانکی بدون ربا واجد تغییراتی می‌باشد من جمله اینکه در فصل اول برخی تغییرات در تعاریف اهداف و وظایف بانک‌ها صورت گرفته است در فصل دوم به تجهیز منابع پولی بانک‌ها پرداخته و ضمن حفظ چارچوب فقهی قانون موجود، واجد برخی اصلاحات و نوآوری‌ها در عقود بانکی است. بیشترین تغییر در فصل سوم که مربوط به تخصیص منابع بانکی با هدف ایجاد بستر اجرای صحیح عقود بانکی و اصلاح انگیزه‌هاست، رخ داده است و ضمن معرفی برخی عقود جدید همچون مرابحه، صلح، اجاره به شرط قرض، استصناع و خرید دین، برای اولین بار به تشکیل موسسات تخصصی با نام " موسسه تخصصی مشاوره و تأمین مالی " به عنوان الگوی جدید برای ارائه تسهیلات به بنگاه‌های اقتصادی کوچک و متوسط اشاره شده است در فصل چهارم و پنجم به برخی مباحث جدید من جمله بحث وصول مطالبات و تشکیل شورای فقهی در ارکان بانک مرکزی پرداخته است.

با عنایت به اینکه طرح پیشنهادی به منظور رفع نواقص قانون فعلی مطرح گردیده است لذا در این تحقیق ضمن بررسی نارسایی‌ها، نواقص و مشکلات قانون عملیات بانکی بدون ربا و بررسی تطبیقی طرح پیشنهادی با قانون مذکور به بررسی نقاط ضعف و نیز برخی نقاط قوت طرح از منظر حقوقی من جمله ابداع و بکارگیری روش‌های جدید در تجهیز و تخصیص منابع بانکی منطبق با موازین شرعی خواهیم پرداخت.

کلیدواژه‌ها: ربا، عملیات بانکی، طرح اصلاحی

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۸۰۷۹۵۲۰۲۶

تاریخ دفاع: ۱۳۹۶/۰۶/۱۹

رشته‌ی تحصیلی: حقوق خصوصی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: فرهاد روهنی

M.A. Thesis:

Legal study of amendment plan of without usury banking activities

By passage of more than three decades from the approval date of non-interest banking operation rule the above rule correction is essential on account of being fake of the most of the banking contracts and inappropriateness of some contracts with the nature of banks and credit institutes. With respect to the lack of presenting the integral bills from 1362 till present time. The Islamic parliament finally approved the non-interest banking rule correction design in the plenary meeting by one urgency. Being referred to economic commissions and other subcommittees. The above design includes six chapters being qualified some changes regarding to the banking operation rule. For example some of the definitions related to the purpose of the banks. Tasks have been changed at the first chapter. In the second chapter equipping the banks. Financial sources has been presented and some of the corrections and innovations of the banking contracts have been done containing. The jurisprudential framework of the present rule. The most of changes have been occurred in third chapter which are related to allocate the banking resources. At this chapter, some new contracts like murabahaah, peace, leased on loan condition, estesnae, and debt buy have been introduced and the formation of the professional institutes as financial supply consultation professional institutes have been pointed out as a new approach for presenting the facilities to the average and small economic firms. In the fourth and fifth, there are some discussions focused on the new cases like analysing the collection of the claims and forming the jurisprudential council at the pillars of the central bank. Since suggested design has been made for solving the available shortcomings of the present rule, so the legal shortcomings and problems relating to the non-interest banking operation rule have been introduced and compared with suggested design. For instance creating and using the new methods of equipping and allocating the banking resources according to the religious standard, are presented.